

Växtskyddbrev nr 14

2010-06-15

Potatisbladmögel och bekämpning

Dagsläget: Angrepp av potatisbladmögel noterades i vävodlingar på Bjärehalvön i slutet av maj och nu också i Östergötland. Angrepp har även noterats i södra Norge och i Danmark på Samsö och Nordjylland. För att följa utvecklingen av bladmöglet och var de senaste angreppen konstaterats gå in på www.euroblight.net. I den högra kolumnen finns en karta (Late blight monitoring). Klicka på Scandinavia - då får man upp en karta med angrepp och information.

Vädret är gynnsamt för bladmögel och de tidigast utvecklade fälten bör behandlas med en fungicid.

Bekämpningsstrategi

Om utsädet är smittat med brunröta och/eller om det finns risk för marksmitta i fältet väljs en strategi med systemiska/translaminära medel. Annars baseras bekämpningen på kontaktverkande medel. Observera att en del av senare års svenska fungicidförsök mot bladmögel visat en tendens till sämre effekt mot bladmöglet där metalaxylhaltiga preparat använts.

Första bladmögelbekämpningen i matpotatissorterna bör utföras senast då blasten är ca 20 cm hög, tidigare då angrepp befaras. I de mera motståndskraftiga stärkelsesorterna kan första bekämpningen sättas in när blasten täcker raderna.

Anpassa bekämpningsintervallen efter väderleken

För att uppnå ett bra skydd mot bladmögel måste intervallen anpassas till väderleken under hela säsongen, även de sista veckorna fram till blastdödning. Bekämpningen måste ske förebyggande och normalintervalet är 7 dagar. Vid fuktigt och varmt väder (bladmögelväder) och då potatisen växer kraftigt bör intervallet sänkas till 4-5 dagar. Motsatt kan intervallet ökas till 10 - 14 dagar under perioder med stabilt torrt väder. För att optimera sprutintervall kan beslutstödssystem användas som t.ex. Plant Plus.

Kontrollera fälten ofta

Kontrollera potatisen regelbundet och särskilt de delar av fältet som torkar upp långsamt. Upptäcks en bladmögelhärd ska den blastdödas omedelbart för att motverka spridning.

Bild 1: Potatisbladmögel.

Bild 2: Angrepp av potatisbladmögel till vänster och gråmögel till höger.

Preparat

Endast kontaktverkande effekt (Shirlan, Ranman och Electis)

Preparaten har bara förebyggande effekt förutom Ranman som även har effekt på nytillväxta blad.

Tillsätt 300 g mangan vid de tre första spruttillfällena om bekämpningen huvudsakligen utförs med Shirlan eller Ranman.

Shirlan kan användas under hela säsongen.

Ranman bör växlas med andra produkter. Ranman används med fördel i slutet av säsongen pga god effekt mot brunröta.

Electis kan användas under hela säsongen. Preparatet har även god effekt mot torrfläcksjuka (*Alternaria*).

Kontaktverkande och systemisk/translaminär (lokalsystemisk) effekt

Dessa preparat används om infektionsrisken är extra stor t.ex. vid misstanke om utsädesmitta eller marksmitta. Preparaten skall användas förebyggande. Observera att preparaten Epok och Ridomil Gold skall sammantaget inte användas mer än 2 gånger på grund av risken för resistensuppbyggnad. Alternera därför med Tattoo. Vid konstaterad metalaxylresistens byt ut Epok och Ridomil Gold mot Tattoo.

Acrobat: Används hela säsongen, tänk dock på karenstiden. Mankozebdelen i preparatet har viss effekt mot torrfläcksjuka (*Alternaria*).

Epok: Högst 2 behandlingar/säsong. Används vid ett eller två av de första fyra behandlingstillfällena. Tänk på mangantillsats. Epok innehåller ej mangan.

Revus: Används med fördel i mitten på säsongen. Innehåller ej mangan.

Ridomil Gold: Högst 2 behandlingar/säsong. Används vid ett eller två av de första fyra behandlingstillfällena. Mankozebdelen i preparatet har viss effekt mot torrfläcksjuka (*Alternaria*).

Tattoo: Används under hela säsongen, tänk dock på karenstiden. Mankozebdelen i preparatet har viss effekt mot torrfläcksjuka (*Alternaria*).

Tanos (i blandning med Shirlan): Rekommenderas vid 2-3 behandlingar i början av säsongen. Tanos har även effekt mot torrfläcksjuka (*Alternaria*).

Preparat	Dos/ha (kg,l) vid olika behandlingsintervall			Kommentarer
	4-7 dagar	7-10 dagar	10-14 dagar	
Acrobat * (K,T)	1,0	1,5	2,0	Ingen begränsning i användning. Karenstid 30 dagar.
Electis*(K)		1,8		Max 10 behandlingar. Karenstid 30 dagar.
Epok(S, K)		0,5		Max 1-2 behandlingar. Resistensrisk. Ej i utsädesodlingar. Karenstid 7 dagar.
Ranman(K)	0,2+0,15 aktiveringsmedel			Max 2 x 3 behandlingar. Viss resistensrisk. Karenstid 7 dagar.
Revus (K,T)		0,6		Max 50% av totala antalet behandlingar dock max 6 behandlingar. Karenstid 3 dagar.
Ridomil Gold* (S, K)		2,0		Max 1-2 beh. Resistensrisk. Ej i utsädesodlingar. Karenstid 30 dagar.
Shirlan(K)	(0,3)-0,4			Den lägre dosen tidigt under säsongen. Ingen begränsning i användning. Karenstid 7 dagar.
Tanos (K,T)		0,7		Max 3 behandlingar. Risk för korsresistens med Amistar och Signum. Karenstid 14 dagar.
Tattoo*(S)	2,0		4,0	Ingen begränsning i användning. Viss resistensrisk. Karenstid 30 dagar.

(K) Kontaktverkande, (S) Systemisk, (T) Translaminär

*Fält som behandlats med preparat innehållande mancozeb får ej beträdas tidigare än tre dagar efter behandling.

Exempel på strategier för bladmögelbehandling

Behandlingsperiod	Ingen risk för marksmitta samt friskt utsäde	Risk för marksmitta och/eller brunrötesmittat utsäde samt vid högt bladmögeltryck
Första behandling Matpotatis: Senast då plantorna är 20-25 cm höga. Stärkelse: Senast när potatisen täcker raderna.	Kontaktverkande Shirlan, Ranman, Electis	Translaminärt Revus, Acrobat alt. systemiskt* Tattoo
Blastutveckling Snabb tillväxt av blast Stolonspetsarna börjar svälla Knöltillväxten startar.	Kontaktverkande Shirlan, Ranman, Electis Alt. translaminärt Revus Alt. systemiskt* som en engångs- behandling i början av säsongen. Epok, Ridomil Gold, Tattoo	2 x Systemiskt* (t.ex. behandling 2 och 4) Epok, Ridomil Gold, Tattoo Därefter: translaminärt Revus, Acrobat alt. kontaktverkande Shirlan, Ranman, Electis
Blomning/knöltillväxt Blasttillväxten avtar Knöltillväxten ökar Bladmögeltrycket ökar.	Kontaktverkande (K) eller translaminärt (T) Revus (T), Acrobat (T), Electis (K), Ranman (K), Shirlan (K)	
Knöltillväxt/avmognad Högt smittotryck Knöltillväxten stor Torrfläcksjuka (<i>Alternaria</i>) kan uppträda Risk för bladmögel och brunröta.	Kontaktverkande (K) eller translaminärt (T) Revus (T), Ranman (K), Shirlan (K) Ranman används med fördel vid de sista behandlingarna p.g.a. sin något bättre effekt mot brunröta.	
Blastdödning	Inget bladmögel i beståndet Enbart blastdödningsmedel.	Bladmögel förekommer i beståndet Blastdödningsmedel + Ranman alt. Shirlan

*) Preparaten Epok och Ridomil Gold skall sammantaget inte användas mer än 2 gånger på grund av risken för resistensuppbyggnad mot metalaxyl. Alternera därför med Tattoo. Vid konstaterad metalaxylresistens byt ut Epok och Ridomil Gold mot Tattoo.

Gunilla Berg och Mariann Wikström